

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 4P/43/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5314206874
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Plichtíková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2014:5314206874.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou JUDr. Annou Plichtíkovou vo veci starostlivosti o mal. T. I., nar. X.X.XXXX bytom I.Š. XXX, Č. zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov: matky Z. U., nar. XX.X.XXXX, I. XXX, Č. a otca I. N., T. XX.X.XXXX, U. H. M. XXXX/XX, C. H., C. H. B. XXX/X, Č., U..Č.. Ú. Z. Ú., X. X, H. v konaní o zníženie výživného takto

rozhodol:

I. Návrh z a m i e t a.

II. Žiadny z účastníkov konania n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 3.7.2014 podal otec I. N.Y., T. XX.X.XXXX návrh na zníženie výživného voči maloletej T. I., T. X.X.XXXX. Ako dôvody uviedol, že má vyživovaciu povinnosť na základe rozsudku Okresného súdu v Čadci č.k. 4P/3/2012 voči maloletej D. N. vo výške 70,- € mesačne, voči maloletému N. N. vo výške 50,- € mesačne. Na základe rozsudku Okresného súdu v Považskej Bystrici č.k. 3C/734/2000 voči N. vo výške 49,79 €, voči Z. vo výške 39,83 €. Toho času s družkou má syna Z. N., ku ktorému má taktiež vyživovaciu povinnosť. Nachádza sa vo výkone trestu odňatia slobody na základe platobného rozkazu 2T/105/2012 zo dňa 21.3.2013. Nie je schopný platiť výživné v takej výške. Žiadal výživné znížiť na sumu 27,- € mesačne od podania návrhu. Má za to, že podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine došlo k zmene pomerov.

Z lustrácie v Sociálnej poisťovni súd zistil, že pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody pracoval otec v spoločnosti C., G..M..B., B.Ž., Č., V.: XXXXXXXX a následne v Y. I. G., G..M..B., U. T. D., V.: XXXXXXXX. Tým mal súd preukázané, že nebyť výkonu trestu odňatia slobody otec maloletej mohol mať zdroj príjmu, ktorým mohol pokryť vyživovaciu povinnosť. Otec nepredložil dôkazy, z ktorých by bolo zrejmé, že bez svojho zavinenia s ním bol rozviazaný pracovný pomer a že sa sám nepripravil o uvedený zdroj príjmov.

Z pripojeného spisu 2T/105/2012 mal súd preukázané, že bol vydaný trestný rozkaz 2T/105/2012-71 zo dňa 9.10.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 7.12.2012. Obvinený I. N., T. XX.X.XXXX bol uznaný za vinného z neplatenia vyživovacej povinnosti voči maloletej D. N., nar. X.X.XXXX a N. N., T. XX.X.XXXX matky F. G.Č., T. XX.X.XXXX, pretože neplatil výživné za čas od 1.3.2012 do 9.10.2012, pričom k vyživovacej povinnosti bol zaviazaný právoplatným rozsudkom Okresného súdu v Čadci 4P/3/2012 zo dňa 7.2.2012 vo výške 70,- € na D. a 50,- € na N.. Tohto konania, zanedbania povinnej vyživovacej povinnosti sa dopustil napriek tomu, že už bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu v Čadci pod sp. zn. 3T/91/2011 zo dňa 12.7.2011, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 12.8.2011 pre rovnaký prečin zanedbania povinnej výživy. Obvinený v čase, kedy neplatil výživné, bol od 1.2.2012 do 12.7.2012 zamestnaný, mal dostatok finančných prostriedkov, z ktorých mohol výživné v plnej výške platiť a od 13.7.2012 síce nepoberal dávky v hmotnej núdzi ako ani dávky v nezamestnanosti, avšak

nesnažil sa nájsť si zamestnanie, aby si zabezpečil príjem za účelom plnenia si vyživovacej povinnosti, nepožiadaval o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, kde nebol evidovaný, hoci tento úrad evidoval voľné pracovné miesta, z ktorých si mohol obvinený vybrať zamestnanie, pretože vedel o tom, že má vyživovaciu povinnosť, čím vydal oprávnené osoby do nebezpečenstva núdze.

Takéto závery vyplývajú z právoplatného trestného rozkazu 2T/105/2012-71 zo dňa 9.10.2012. Takýmto spôsobom bol ustálený skutok, na základe ktorého bol obvinený právoplatne odsúdený.

Podľa § 135 ods. 1 OSP sa súd cítil byť viazaný právoplatnými závermi Okresného súdu v Čadci, ktorý rozhodoval v trestnej veci zanedbania povinnej výživy a ustálené závery tvoriace skutok prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. a), písm. c) Trestného zákona opätovne nepreskúmal, vychádzal z uvedených záverov.

Z pripojeného spisu a hlavne z rozsudku č.k. 14P/65/2009-68 zo dňa 12.8.2009, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 25.9.2009 mal súd preukázané, že maloletá T. I., nar. X.X.XXXX bola zverená do výchovy a starostlivosti matky a otec I. N., T. XX.X.XXXX bol zaviazaný platiť výživné 80,- € za čas od 15.4.2007 do 31.8.2007, 110,- € od 1.9.2007 do 31.8.2008, 130,- € od 1.9.2008 do budúca.

Návrhom vo veci 4P/43/2014 žiadal znížiť vyživovaciu povinnosť od podania návrhu 23.1.2014 na sumu 27,- € mesačne pre zmenu pomerov, ktorú videl v tom, že má veľa vyživovacích povinností a je vo výkone trestu odňatia slobody.

Z pripojeného spisu 9P/2/2013 mal súd zistené, že Okresný súd v Čadci rozhodol o návrhu otca I. N., T. XX.X.XXXX na zníženie vyživovacej povinnosti k D. N., T. X.X.XXXX, N. N., T. XX.X.XXXX tak, že návrh zamietol. Vyživovacia povinnosť bola určená rozsudkom Okresného súdu v Čadci č.k. 4P/3/2012-23 zo dňa 7.2.2012 na maloletú D. vo výške 70,- €, na maloletého N. vo výške 50,- €. Dôvody na zníženie vyživovacej povinnosti sú zhodné s dôvodmi na zníženie vyživovacej povinnosti voči maloletej T., T. X.X.XXXX vo veci 4P/43/2014. Zo spisu 9P/2/2013 mal súd navyše preukázané, že otec pracoval v Y. I. Ž. v čase od 1.2.2012 do 12.7.2012, prepustili ho v skúšobnej dobe, pričom nepreukázal dôvod, ktorý by nebol spôsobený jeho zavinením.

Z návrhu otca a z vyjadrenia kolízneho opatrovníka mal súd zistené, že rozsudkom Okresného súdu v Považskej Bystrici č.k. 3C/734/2000-12 bol zaviazaný I. N., nar. XX.X.XXXX ako otec platiť výživné na maloletého N. Q. vo výške 49,79 €, na maloletú Z. Q. vo výške 39,83 €. Ide o deti matky F. Q..

Z návrhu otca mal súd preukázané, že toho času s ďalšou družkou má syna Z. N., ku ktorému má taktiež vyživovaciu povinnosť.

Tým mal súd preukázané, že navrhovateľ - otec nekontrolovaným a neplánovaným rodičovstvom, čo je aj názor kolízneho opatrovníka, zhoršuje svoje podmienky na plnenie vyživovacej povinnosti, čo nemožno pripísať na ťarchu matky a maloletých detí. Za situácie, kedy nebol schopný plniť vyživovaciu povinnosť voči už narodeným deťom, v dôsledku čoho je vo výkone trestu odňatia slobody, v dôsledku čoho bol opakovane odsúdený za neplnenie vyživovacej povinnosti, opätovne sa stal otcom dieťaťa, čiže sám zapríčinil, že má ďalšiu vyživovaciu povinnosť a že má taký počet vyživovacích povinností napriek tomu, že mu muselo byť známe, či dokáže voči toľkým deťom plniť vyživovaciu povinnosť alebo nie. Nie je možné presúvať zodpovednosť za plnenie vyživovacej povinnosti otca na matku, resp. ukrátiť maloleté deti, ktoré nie sú schopné sa samé živiť, o výživné v dôsledku nezodpovedného prístupu otca.

Preto súd ustálil, že za zmenu pomerov je možné považovať len takú zmenu pomerov, ktorú si nezapríčinil samotný rodič, ktorá je daná objektívne. I. N. si situáciu, v ktorej sa nachádza, zapríčinil sám. Bolo by v rozpore s dobrými mravmi konštatovať, že na strane otca došlo k zmene pomerov odôvodňujúcej zníženie vyživovacej povinnosti v príčinnej súvislosti s tým, že do výkonu trestu odňatia slobody sa dostal práve pre neplnenie si svojej vyživovacej povinnosti k maloletým deťom. Ako vyplýva zo skutku trestného rozkazu, bol schopný plniť vyživovaciu povinnosť, mal možnosť pracovať a nepracoval, neplnil vyživovaciu povinnosť.

Podstatné pre zmenu pomerov nie je to, že momentálne sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a nemá dostatočný príjem, ktorý by pokryl všetky vyživovacie povinnosti, čo mal súd zistené zo spisu 9P/2/2013 z vyjadrenia ústavu na výkon väzby od čl. 51 a nasl. spisu (vo výkone trestu je od 15.7.2013, čistá mzda za 7/2013-2/2013 je 0 €, 1/2014 - 11,85 €, 2/2014 - 74,75 €, 3/2014 - 129,42 €, 4/2014 - 106,57 €, 5/2014 - 123,52 €). Ide o čistú mzdu po zrážkach a to aj na exekučné konanie za účelom výživného, ktoré otec na svoje maloleté deti neplatil (EX 146/2012, EX 981/2009, EX 1334/2007, EX 198/2012) - čl. 42 spisu 9P/2/2013. Z uvedeného spisu sa súd oboznámil aj so zápisnicou o výsluchu otca na Okresnom súde v Bratislave dňa 13.6.2014 vo veci o maloleté deti D., nar. X.X.XXXX a N., nar. X.X.XXXX a informácie z tejto zápisnice využil aj pre konanie o maloletej T. I., nar. X.X.XXXX. Z výsluchu, okrem už uvedených skutočností, súd mal zistené, že má momentálne družku, s ktorou má jednoročného syna. Na výživné neprispieva ani na jedno dieťa v takej výške, ako mu určil súd. Z výkonu činnosti vo výkone trestu odňatia slobody mu po zrážkach ostáva, podľa jeho tvrdení, 14,- €. Poukázal, že má exekúcie EX 1498/2012 oprávneného D. F. C. o 2 564,- €, ktorú vedie exekútor N.. N. I., EX 1334/2007 oprávneného B. G. o 37 861,22 Sk u súdneho exekútora N.. I.T. N. so sídlom v Žiline, EX 981/2009 T. I., exekútorka N.. I. Y. so sídlom v Č., EX 146/2012 u exekútorke N.. I. Y.. Nevlastní žiadny majetok, auto nevlastní, nevlastní finančné prostriedky na účtoch. Má zdravotné problémy v súvislosti s operáciou chrbtice.

Z vyjadrenia kolízneho opatrovníka zo dňa 30.7.2014 súd mal zistené, že matka sa vzorne stará o maloleté dieťa. Je vydatá, spolu s dieťaťom býva v rodinnom dome. Je vlastníčkou domu, ktorý získala darom. V dome býva s manželom a tromi deťmi. Je na materskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok a PnD. Iný príjem nemá. Vlastní rodinný dom a osobný automobil. Otec sa s dcérou nestretáva. Vyživovaciu povinnosť voči maloletej Natálii určenú vo výške 130,- € mesačne neplní pravidelne. Matka poberá náhradné výživné 100,- € mesačne. Dcéru nevidel 11 rokov. Dcéra od neho nikdy nedostala darček. Manžel matky je zamestnaný. Pomáha jej pri starostlivosti o maloletú T.. Od septembra 2014 maloletá začne navštevovať B. Z., H. G. D. Č., kde sa bude pripravovať na budúce povolanie, s čím matka bude mať zvýšené náklady a už teraz je potrebné zakúpiť nevyhnutné potreby do školy, teda už pred zmenou pomerov bolo potrebné vynaložiť min. 300,- € na nákup nevyhnutných školských potrieb, pomôcok a pod. Má dvojičky, na ktoré nemôže použiť oblečenie po T., jednak z dôvodu, že ide o dievča a jednak z dôvodu, že všetko pre dvojičky musí kupovať dvojmo.

Matka uviedla, že otec T. 11 rokov ani nevidel. Bol 4 km od miesta bydliska, zastavila sa pri ňom, sľúbil, že príde za dcérou, neprišiel, nepriniesol ani darček, nezaslal jej nikdy ani pohľadnicu. Náklady na dcéru sú ďaleko vyššie ako uviedla. Ide o dievča v pubertálnom veku, kedy potrebuje, tak ako iné deti v tomto veku, finančné prostriedky aj na kultúru, kino. Má zvýšené výdavky s dvojičkami vo veku 2,5 roka. Poberala opatrovné na matku, otec však zomrel a z tohto dôvodu namiesto 181,- € bude opatrovné znížené na 20-30 €, pričom z dôvodu omylu bude musieť opatrovné za 1 rok vrátiť.

Kolízna opatrovníčka uviedla, že nezistila závalu matky v starostlivosti o dieťa, vzorne sa o dieťa stará a výdavky na maloletú dcéru nenadhadnotila, práve naopak. Z tohto dôvodu kolízna opatrovníčka navrhla návrh na zníženie výživného zamietnuť. Sú tu skôr dôvody na zvýšenie vyživovacej povinnosti a nie na zníženie a to aj s poukazom na to, že otec ani neplatí určené výživné 130,- € mesačne, pretože náhradné výživné je 100,- € mesačne, čo ide na úkor dieťaťa. Nie je v záujme dieťaťa, aby znášalo dôsledky nezodpovedného správania otca. Kolíznemu opatrovníkovi nie sú známe zdravotné dôvody, ktoré by bránili otcovi nájsť si vhodné zamestnanie a plniť si svoju vyživovaciu povinnosť.

Rovnako matka nesúhlasila so znížením vyživovacej povinnosti z už uvedených dôvodov. Taktiež uviedla, že jednak si otec vyživovaciu povinnosť neplní v rozsahu ako mu bola určená a ktorý zodpovedá potrebám dieťaťa a jednak už sú tu dôvody na zvýšenie výživného a nie dôvody na zníženie vyživovacej povinnosti. Na čl. 26 spisu matka špecifikovala výdavky na dieťa a na spoločnú domácnosť. Cestovné 20,- €, strava v školskej jedálni 26,- € mesačne, telefón 7,- €, kozmetika, hygiena 10,- €, vreckové 20,- € za mesiac, poisťka so šetrením 17,26 € mesačne, oblečenie 150,- €, obuv 115,- €, krúžky - kreslenie 60,- € ročne, angličtina 183,- € ročne, internet 14,71 € mesačne, kúrenie 900,- € ročne, električka 100,- € mesačne, telefón 15,- € mesačne, auto 30,- € mesačne, domácnosť 400,- € mesačne, hrubý plat manžela 522,19 €, úvery 281,24 €, rodičovský príspevok 250,- € mesačne, prídavky + výživné 177,80 €, príspevok za opatrovanie bol 181,11 €, ale s tým, čo bolo uvedené, že bude znížený na 20-30 € mesačne a matka bude vracat' omylom vyplatený príspevok za 1 rok v uvedenej výške. Súd nezapočítal predpokladané náklady na obchodnej akadémii vo výške 350,- € ročne na stužkovú, poisťenie, ZRPŠ,

pomôcky, výlety, exkurzie, pretože podľa § 154 ods. 1 OSP vychádza iba z výdavkov, ktoré nastali ku dňu rozhodovania súdu a nie ktoré ešte len nastanú. Výdavky a zmena pomerov na strane dieťaťa, ktorá nastane nástupom na strednú školu 1.9.2014, môže matka zohľadniť návrhom na zvýšenie vyživovacej povinnosti v dôsledku zmeny pomerov podľa § 78 Zákona o rodine.

Podľa § 159 ods. 2 OSP výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány; ak je ním rozhodnuté o osobnom stave, je záväzný pre každého.

Podľa § 159 ods. 3 OSP len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Podľa § 163 ods. 2 OSP rozsudky o výchove a výžive maloletých detí a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Súd mal za to, že k zmene pomerov na strane otca by nebolo došlo, keby ju sám nebol zapríčinil. Z trestného rozkazu je zrejmé, že mal možnosť príjmu, mal možnosť platiť výživné. Výživné neplatil. Z tohto dôvodu je vo výkone trestu odňatia slobody. Taktiež je zrejmé, že výživné na maloleté deti je vymáhané v exekučnom konaní, pretože nebolo dobrovoľne platené. Taktiež je preukázané, že vo výkone trestu odňatia slobody je pre neplatenie vyživovacej povinnosti. Je preukázané, že sám sa vzdal zárobkovej činnosti, ktorú pred nástupom do výkonu trestu odňatia slobody mohol vykonávať a mohol pokrývať vyživovaciu povinnosť. Taktiež z vykonaného dokazovania je preukázané, že neplánovaným rodičovstvom, nezodpovedným prístupom naďalej zvyšuje sumu výživného, ktorú je povinný platiť. Tým sám zhoršuje svoju existenčnú situáciu, ale hlavne existenčnú situáciu detí, ktoré sú na poskytovanie výživného z jeho strany odkázané. Tieto okolnosti súd nemohol vyhodnotiť v nadväznosti na § 78 ods. 1 Zákona o rodine, § 75 ods. 1 Zákona o rodine ako zmenu pomerov na strane otca, ktorú si sám nezavinil a ktorá by odôvodňovala zníženie vyživovacej povinnosti. Preto súd návrh na zníženie výživného zamietol. Okrem uvedeného dospel k záveru, že sú tu dôvody na zvýšenie výživného a nie na zníženie výživného. K zmene pomerov došlo aj na strane maloletého dieťaťa, aj na strane matky. Napriek tomu otec nepokrýva platbami ani určené výživné vo výške 130,- € mesačne, ktoré musí byť dieťaťu hradené formou náhradného výživného do výšky 100,- € mesačne, napriek tomu, že výdavky a potreby dieťaťa ďaleko prevyšujú platbu náhradného výživného a to aj s pripočítaním vyživovacej povinnosti matky.

Podľa § 146 ods. 1 písm. a) OSP žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania. Konanie sa týka starostlivosti o maloleté deti (§ 81 ods. 1 OSP, § 176 ods. 1 OSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O. s. p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 205 ods. 3 O. s. p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená dobrovoľne, je možné navrhnúť výkon rozhodnutia.